

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΜΒΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ
«**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ**»

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΥΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapistoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com

τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014. 1' ΛΟΥΚΑ

Αμβροσίου επισκόπου Μεδιολάνων. Αθηνόδωρου μάρτυρος.

Έτος 7^ον Τεύχος 324



Δεν υπάρχει περισσότερο αποκαλυπτικό κείμενο για την ανθρωπίνη συμπεριφορά από το ιερό Ευαγγέλιο. Ο λόγος του Θεού “ενεργής και τομώτερος υπέρ πάσαν μάχαιραν δίστομον” (Εβρ. Δ' 12), ξεσχίζει το κάθε προσωπείο και φανερώνει το ίδιο το πρόσωπο.

Και εάν αυτό συμβαίνει σε κάθε περίπτωση πλαστοπροσωπίας, πολύ περισσότερο τούτο το βλέπουμε να επιβεβαιώνεται στην περίπτωση του υποκριτού. Του υποκριτού και μάλιστα αυτού που με το “λίφτινγκ” του ψεύδους προσπαθεί στα μάτια των πιστών να εμφανίσει την δήθεν προσωπική του ευσέβεια, την παραδοσιακότητα των θεσμών και γιατί όχι την πατερική συνέχεια και διαδοχή.

Κλασικό παράδειγμα τέτοιας αποκρουστικής συμπεριφοράς, παρουσιάζεται στο πρόσωπο του αρχισυναγώγου τής Ευαγγελικής περικοπής. Η υποκριτική του ευσέβεια στο Θεό, σε συνδυασμό με την κακεντρέχειά του, δείχνουν το κατάντημα στο οποίο μπορεί να φθάσει ο άνθρωπος όταν τελικώς περνά στο στρατόπεδο των εχθρών του Χριστού. Πράγμα φυσικά που δεν είναι καθόλου δύσκολο να συμβεί όταν νομίζει κάποιος ότι μπορεί να ξεγελά τους πιστούς, τους οσίους αλλά και αυτόν τον ίδιο τον Χριστό.

Το κείμενο τής Ευαγγελικής μας περικοπής δείχνει αφ' ενός την πίστη τής ταπεινής συγκύπτουσας γυναίκας, που παρά την αντικειμενική της αδυναμία ουδέποτε απουσιάζει από την λατρεία του Θεού, αφ' ετέρου δε την κατασχώνη των εχθρών του Χριστού. Αυτών, που αντί να δοξάσουν τον Θεό για την θεραπεία, αυτοί το ίδιο το θαυμαστό γεγονός, το διαστρέφουν ακριβώς για να κατηγορήσουν και να χτυπήσουν τον Κύριο.

Ας εμβαθύνουμε όμως δι' ολίγων στο μεγάλο αυτό πρόβλημα. Στο πρόβλημα που είχαν όχι μόνο οι ηγέτες του Ισραήλ αλλ' εάν δεν προσεχθεί, κάνει την φρικτή του παρουσία μέσα σε κάθε κοινωνία αλλά και σ' αυτόν τον χώρο τής Εκκλησίας. Θα λέγαμε μάλιστα πως η υποκρισία αποκτά την χειρότερα της μορφή στον ιερό χώρο τής πίστεως, ιδίως όταν εμφανίζεται μεταξύ εκείνων που έταξαν τον εαυτόν τους ως “εργάτες του αμπελώνος” και ως “διάδοχοι των αγίων Αποστόλων”. Μεταξύ αυτών οι οποίοι αντικειμενικώς θα έπρεπε να χτυπούν αυτή τη νόθο κατάσταση στο χώρο τής χάριτος και να αποδεικνύουν ότι ο αυθεντικός ποιμένας και καθοδηγητής, αφού πρώτα ο ίδιος βρίσκεται τουλάχιστον στο στάδιο της καθάρσεως, ταυτοχρόνως χαίρεται και αγαλλιάται όταν βλέπει πως το λογικό ποίμνιο αναπαύεται στη ζωή των αγίων και στην ορθόδοξη δογματική εκκλησιολογία.

Αλλά χρειάζεται να εμβαθύνουμε στην κακή ψυχολογική κατάσταση και στην πνευματική ανισορροπία που παγιώνεται με την υποκρισία και την κακεντρέχεια.

Γιατί άραγε να συμβαίνει αυτό; Γιατί άνθρωποι που ενώ θα έπρεπε να βρίσκονται στην εντελώς αντίθετη κατάσταση, δηλ. στη χαρά και στον ενθουσιασμό τής πίστεως, όταν βλέπουν σε άλλους πνευματική πρόοδο και όταν σημειώνεται γνησία εκκλησιαστική οικοδομή, εμφανίζουν αυτού του είδους τα καρκινώματα; Την απάντηση στα δίκαια αυτά

ερωτήματα την δίνει η ίδια η πραγματικότητα ερμηνευομένη από την διδαχή και την εμπειρία των Αγίων Πατέρων.

Κατ' αρχάς υφίστανται σε κάθε εποχή και σε κάθε τόπο όσοι αναξίως κατέλαβαν αξιώματα και μάλιστα ανώτερα, σε όλους βεβαίως τους κλάδους και τους θεσμούς. Όσον αφορά συγκεκριμένα τον χώρο της Εκκλησίας, εδώ πρόκειται για τις περιπτώσεις των ανθρώπων που δεν εισέρχονται στην αυλή των προβάτων “δια της θύρας, αλλά αναβαίνουν αλλαχόθεν”. Αυτοί όσο καλό θέατρο και αν προσπαθούν να παίξουν, θα έλθει η ώρα που επάνω στα πράγματα θα δείξουν την υποκρισία ξεσπώντας ταυτοχρόνως και την κακία τους εναντίον όσων “εν φόβω και τρόμω” κατεργάζονται την προσωπική τους σωτηρία και συνάμα αγωνίζονται και αγωνιούν για την πρόοδο των ψυχών που τους εμπιστεύθηκε ο Θεός.

Επίσης, υπάρχουν και οι περιπτώσεις όσων μετά τη χειροτονία τους δελεάστηκαν από τον πειρασμό τού χρήματος με αποτέλεσμα, αντί στο θυσιαστήριο της καρδιάς να λατρεύεται ο Χριστός, τώρα την θέση της λατρείας να έχει καταλάβει ο “χρυσός μόσχος” τού μαμμωνά και εξαιτίας αυτού να περιφρονούνται, να λοιδωρούνται και να ειρωνεύονται οι πάντες και τα πάντα. Αποτέλεσμα της όλης καταστάσεως; Ο κισσός της υποκρισίας να καταπνίγει οτιδήποτε “αγαθόν” και ευάρεστον τόσο στους ιδίους, εάν ήθελε ποτέ προκύψει, όσο και σε όσους “ενέπτυσαν τον κερδών Ερμήν”. Όταν μάλιστα κανείς κηρύσσει “αδαπάνως το Ευαγγέλιο”, στην διψασμένη για την αλήθεια κοινωνία μας, από το “λόμπυ” του “χρηματιστηρίου” ευθύς αμέσως μπαίνει στο στόχαστρο της “ιεράς εξετάσεως”.

Φυσικά, στην παράταξη των “ανόμων κριτών” που κατά το μάλλον ή ήττον γνωρίζουν τέλεια όλες τις πολιτικοκοινωνικές ου μην αλλά και αυτές τις εκκλησιαστικές (κυρίως δε αυτές) διατάξεις, (όπως οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι), αφού βεβαίως διαθέτουν “μόρφωσιν ευσεβείας” και μάλιστα με ποικίλες περγαμηνές, τίθενται και όσοι ένεκεν αμαρτίας, ξέπεσαν ηθικώς. Ξέπεσαν και αντί να κρεμάσουν το χαρακτηριστικό άμφιο του ιερατικού τους βαθμού (οράριον, επιτραχήλιον, ωμοφόριον), αντί να ζητήσουν εν κλαυθμώ και ταπεινώσει το έλεος του Θεού, αυτοί σκληρύνθηκαν στην αμαρτωλότητά τους και συνεπικουρούσης της απυθμένου κακίας τους, μεταπήδησαν στην παράταξη του Ιούδα. Έτσι προσβάλλουν, συκοφαντούν και κατηγορούν όσους αγωνίζονται και προοδεύουν στην ορθόδοξη πνευματικότητα.

Το χαρακτηριστικό μάλιστα αυτών των τραγικών και πλεγματικών προσωπικοτήτων είναι το θράσος. Θράσος “χιλίων λόρδων” που τους κάνει να οικειοποιούνται τον Θεό, τους αγίους και γενικώς την θεολογία και τους ιερούς κανόνες, μη υπολογίζοντας πως αυτού του είδους η συμπεριφορά τούς εξευτελίζει στα μάτια των πιστών, αφού επιτέλους το κάθε μέλος της Εκκλησίας ανέκαθεν, αλλά πολύ περισσότερο σήμερα δύναται να έχει εύκαιρη και άμεση πρόσβαση στις πηγές της πίστεως και να γνωρίζει πώς, πότε και γιατί ελέγχθησαν και εγράφησαν τα κείμενα που κατέχει η Εκκλησία μας, τόσο ως γραπτή όσο και ως προφορική ιερά Αποστολική παράδοση.

Και το ότι τα πρόσωπα αυτά που “απαστράπτουν” μέσα στα χρυσοποϊκίλτα άμφια γίνονται καταγέλαστα, τούτο είναι το μόνο βέβαιον. Το θέμα όμως είναι πότε επιτέλους θα το κατανοήσουν, εάν όντως τους ενδιαφέρει η “καλή τους φήμη”.

Αλλά ομολογουμένως θα αποτελούσε παράλειψη εάν δεν ανοίγαμε λίγο ακόμα το παραπέτασμα της κακεντρεχούς υποκρισίας για να δούμε μια ιδιάζουσα και πολύ λεπτή περίπτωση. Ίσως να αποτελεί την πλέον επικίνδυνη και καμουφλαρισμένη υποκρισία, αφού προξενεί οδύνη και ανοίγει πληγές σε όσους έχουν την “ευλογία” να δέχονται τις “επισκέψεις” των όσων την εκτρέφουν στην στενή τους καρδιά.

Εδώ ο λόγος γίνεται για όσους δεν έχουν τίποτε από τα όσα παραπάνω αρνητικά αναφέρθηκαν, είναι όμως εγκλωβισμένοι και παγιωμένοι στον προσωπικό τους υποκειμενισμό. Αρνούνται να δεχθούν σε κάποιον άλλον μια ουσιαστική έκφραση χάριτος και ένα διαφορετικό χάρισμα του Πνεύματος. Όταν μάλιστα αυτό γίνεται αποδεκτό με ενθουσιασμό από το ποίμνιο που διαισθάνεται και αναγνωρίζει το ειλικρινές και το αυθεντικό, τότε οι περί ων ο λόγος χάνουν την ψυχραιμία και την εν

πολλοίς εξωτερική και παγερή τους ηρεμία, με αποτέλεσμα να στέλνουν το “ανεπίφθονο” κάπου μακριά... για διακοπές...

Ο φόβος ότι δήθεν θα αυτοαναιρεθούν και ότι θα αρνηθούν όσα έτη και ενιαυτούς οικοδομούσαν στον ψυχικό τους κόσμο, τώρα τους κάνει να συκοφαντούν κατά τον πιο υποκριτικό τρόπο τής ψευδοευσέβειας ακόμα και τους πλέον ανεπίληπτους, αγνούς και ακούραστους εργάτες τής σποράς του λόγου. Και ναι μεν, μπροστά σε όσους έχουν δεχθεί τις επισκέψεις τής χάριτος, ουδέποτε θα εκφράσουν λόγο επαινετικό (για λόγους δήθεν συνέσεως, ουσιαστικώς όμως για να μην παραδεχθούν την δήθεν επισκίασή τους), στην απουσία όμως των στοχοποιημένων “συναδελφών” τους, η αντλία τής καρδιάς τους ανεβάζει στα χείλη (από) το φαρμάκι που “διασφαλίζεται” στο ταμείον τής υπάρξεως.

Όπως δε έλεγε σύγχρονος ασκητής και άνθρωπος αγάπης: “ο λόγος περί της υποκρισίας των φθονερών αυτής της αποκλίσεως, κάνει όσους γνώρισαν τα “δήγματα” της αγάπης τους να μην αντέχουν έστω και τον μικρότερο απόηχο της αναμνήσεώς τους”. Έτσι λοιπόν και εδώ επαληθεύεται ο Χρυσοστόμειος λόγος. Ο λόγος τού Αγίου Πατρός που γνώρισε όσο ελάχιστοι τις εκφράσεις τής υποκρισίας, τής δολιότητας και τής μοχθηρίας: “ο υποκριτής θέλει να φαίνεται ως ευλαβής, θέλει καλεισθαι άγιος και προσκυνείσθαι υπό πάντων· οράς αυτού το έξωθεν σχήμα και νομίζεις αυτόν κατά Θεόν ποιείν τα πάντα, η δε καρδιά του φθόνου γέμει και δολιότητος και παντός είδους κακών”.

Και κατόπιν αυτών θα ερωτήσει κάποιος: “Τι αποτέλεσμα έχουν όλες αυτές οι συμπεριφορές;”. Μα χρειάζεται απάντηση στο ερώτημα; Ό,τι αποτέλεσμα είχε και η παρέμβαση του αρχισυναγώγου τής ευαγγελικής περικοπής. Δηλ. Τον εξευτελισμό των συγχρόνων αρχισυναγώγων, τη νίκη του Χριστού και της πίστεώς Του και φυσικά την ευλογία σε όσους συγχρόνους δι’ υπομονής λιτανεύουν τον όντως δυσβάστακτο σταυρό της “αδελφικής” κακίας, της συκοφαντίας και όχι μόνον.

Τελικώς, οι κακές αυτές προσωπικότητες στον χώρο τής Εκκλησίας και της κοινωνίας γενικώτερα, δίχως να το θέλουν αναδεικνύουν την αρετή, προσθέτοντας ταυτοχρόνως στέφανα δόξης σε αυτούς τους οποίους “καταρτίζουν”. Επιπροσθέτως δε, αποκαλύπτουν οι ίδιοι το ουσιαστικό τους περιεχόμενό κάτω από τα “πλατιά φυλακτήριά τους” και φυσικά δεν διαφεύγουν του θείκου βλέμματος, αφού όπως τονίζει ο ψαλμωδός απευθυνόμενος στον ίδιο τον Θεό “εμίσησας πάντας τους εργαζομένους την ανομίαν· απολείς πάντας τους λαλούντας το ψεύδος” (Ψαλμ. Ε' 6-7). Αμήν.

π. Ιωήλ Κωστάνταρος

ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε

Μάς προτρέπει σήμερα ο απόστολος Παῦλος να περπατούμε ως τέκνα φωτός. Όλη δε η περικοπή που ακούσαμε, από την προς Εφεσίους επιστολή, κινείται γύρω από τούτη την κεντρική ιδέα, την οποία τονίζει με την τετραπλή επανάληψη της λέξης φως. Να περπατάτε, μάς λέει, σαν τέκνα φωτός· και επειδή «οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν» (Ματθ. 7.18), μάς απαριθμεί τους καρπούς του φωτός, οι οποίοι είναι η αγαθοσύνη, η δικαιοσύνη και η αλήθεια. Λίγο πιο πριν (Εφεσ. 5.1-7) μάς έχει προτρέψει πρώτον να γίνουμε μιμητές του Θεού και να περπατούμε εν αγάπη, όπως και ο Χριστός μάς αγάπησε και προσέφερε τον εαυτό του στον Θεό ως θυσία για όλους εμάς, και δεύτερον να αποφεύγουμε την πορνεία, την πλεονεξία, τις αισχροτήτες, την μωρολογία και την ευτραπελία. Αντιπαραβάει τώρα τα έργα του φωτός, αντί της οργής την αγαθοσύνη, δηλαδή την καλή προαίρεση και την πραότητα· αντί της πλεονεξίας την δικαιοσύνη· και αντί της ψεύτικης και εφήμερης ηδονής την αλήθεια, η οποία δεν είναι άλλη από τον ίδιο τον Χριστό· και αυτούς τους πνευματικούς καρπούς θα πρέπει να τους επιδεικνύουμε πάντοτε και σε όλες τις εκφάνσεις του βίου μας. Και πώς θα περπατούμε ως τέκνα φωτός; δοκιμάζοντας τι είναι

ευάρεστο στον Θεό, απέχοντας από τα έργα του σκότους τα άκαρπα, τα οποία γίνονται εν κρυπτώ και είναι αισχρό ακόμα και να τα αναφέρει, και ελέγχοντας αυτά υπό το φως.

Και για να γίνουμε φως και τέκνα φωτός, «σήκω», μάς λέει, «εσύ που κοιμάσαι και αναστήσου από τους νεκρούς, και θα σε φωτίσει ο Χριστός». Κοιμισμένος και νεκρός είναι εκείνος που δουλεύει στην αμαρτία, επομένως μάς παρακινεί σε μετάνοια και σε διαρκή αναζήτηση του Χριστού, ο οποίος είναι η ζωή και το φως του κόσμου. Πολλοί θεωρούν ότι το «ελέγχετε» που αναφέρει ο Απόστολος αφορά στις αμαρτίες ή στα ατοπήματα των άλλων, αποκόπτοντας την φράση από την συνάφειά της, και γίνονται έτσι κριτές και ελεγκτές των αδελφών τους. Πριν όμως και μετά το «ελέγχετε» λέει να δοκιμάζουμε τι είναι ευάρεστο στον Θεό και ποιο είναι το θέλημα του Κυρίου, ο οποίος είπε να μη κρίνουμε για να μη κριθούμε, και να μη βιαζόμαστε να ξεριζώσουμε τα ζιζάνια, γιατί αν προσπαθήσουμε κάτι τέτοιο θα καταστρέψουμε και τα υγιή φυτά. Ο Άγιος Φώτιος ερμηνεύοντας το χωρίο αυτό λέει ότι ο έλεγχος της αμαρτίας δεν γίνεται με τα λόγια, αλλά όταν η ζωή μας είναι φωτεινή, τότε από μόνη της αποτελεί θετική μαρτυρία και έλεγχο της αμαρτίας, φωτίζοντας πρώτα και κατά κύριο λόγο την δική μας ζωή, κι έπειτα με το παράδειγμά μας την ζωή των άλλων, παρακινώντας με αυτόν τον τρόπο και εκείνους σε μετάνοια.

Ομοίως, ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος τονίζει πως όταν είμαστε φως, δηλαδή ενάρτεοι και θαυμαστοί, όπως το λυχνάρι φωτίζει τα πάντα, έτσι και η ζωή μας φανερώνει τους αγαθούς και τους πονηρούς ανθρώπους. Προσθέτει δε ότι ο έλεγχος του αδελφού είναι σύμφωνος με το θέλημα του Θεού, όταν αποτελεί νουθεσία με αγάπη και με σκοπό όχι τον στιγματισμό αλλά την μετάνοια και θεραπεία του. Και συνεχίζει προτρέποντας τον καθένα σε αυτοκριτική, διότι ο έλεγχος και η ανάγκη μετανοίας δεν αφορούν μόνο στους απίστευτους, αλλά κυρίως στους πιστούς, επειδή πολλοί από τους πιστούς έχουμε κακία μέσα μας μεγαλύτερη και από τους απίστευτους. Και φέρνει σαν παράδειγμα την πλεονεξία, η οποία αποτελεί ειδωλολατρεία και μάλιστα χειρότερη των Εθνικών. Γιατί εκείνοι μεν προσκυνούν την κτίση, ενώ η πλεονεξία αποτελεί λατρεία της ύλης και άρνηση του Θεού, σύμφωνα με τα λόγια του Κυρίου: «οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ» (Λουκ. 16.13). Μα πως γίνεται να μάς αποκαλεί ειδωλολάτρες, αφού είμαστε πιστοί χριστιανοί, και νηστεύουμε, εξομολογούμαστε, προσευχόμαστε, εκκλησιαζόμαστε και κοινωνούμε; Διότι η προσκύνηση και λατρεία του Θεού δεν συνίσταται απλά στην συμμετοχή στις προσευχές, αλλά φανερώνεται από τα έργα μας. Και η πλεονεξία, η οργή, η εφάμαρτη ηδονή και κατ' επέκταση η οποιαδήποτε αμαρτία, όταν προσκολλώμαστε σε αυτές και δεν μετανοούμε, συνιστούν αποδείξεις ότι η ζωή μας δεν είναι φωτεινή και δεν συμβαδίζει με το θέλημα του Θεού, άσχετα με το τι τα χείλη πρεσβεύουν.

Γι αυτό και ο απόστολος Παύλος επαναλαμβάνει εν κατακλείδι να προσέχουμε πώς ακριβώς βαδίζουμε, όχι σαν άσοφοι αλλά σαν σοφοί, εκμεταλλευόμενοι πνευματικά τον χρόνο που διαθέτουμε, γιατί ο κόσμος κείται εν τω πονηρώ και πολλές φορές επηρεάζει και την δική μας προοπτική. Και για να μη γίνουμε άφρονες και κατακριθούμε από τα ίδια τα έργα μας, επαναλαμβάνει ότι χρειάζεται να έχουμε επίγνωση ποιο είναι το θέλημα του Κυρίου. Ας στρέψουμε επομένως το διερευνητικό μας βλέμμα μέσα μας, ας εξετάσουμε και ας ελέγξουμε την καρδιά μας και τα έργα μας σύμφωνα με το θέλημα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ας μετανοούμε καθημερινά και ας αγωνιζόμαστε, ώστε ο Χριστός να μάς αναστήσει μαζί του και να μάς φωτίσει και να μάς αναδείξει γνήσια τέκνα του φωτός.
Αμήν.

π. Χερουβείμ Βελέτζας